

AVSKRIFT.

*Konungens
företagshuset*

Till K O N U N G E N.

Den överenskommelse mellan Tyskland och de allierade makterna, som ersätter förut gällande avtal beträffande skadeståndsbetalningarna (den s.k. Dawes-planen), undertecknades den 20 januari innevarande år.

Överenskommelsen grundar sig i huvudsak på det förslag (den s.k. Young-planen), som den 7 juni 1929 avlämnades av den för ändamålet tillsatta kommittén.

I enlighet med denna överenskommelse har under form av ett aktiebolag bildats en internationell bank (Banque des Règlements Internationaux), som enligt stadgarna skall hava till föremål för sin verksamhet att befordra samarbetet mellan centralbankerna, att skapa nya möjligheter för internationella finansaffärer samt att efter avtal med de intresserade regeringarna uppträda som förvaltare (mandataire, trustee) eller ombud vid de internationella betalningarna.

Så länge nämnda överenskommelse, även denna i allmänhet benämnd Young-planen, är gällande, skall banken dessutom mottaga, förvalta och fördela de av Tyskland erlagda annuiteterna, övervaka och vara behjälplig med kommersialiseringen och mobiliseringen av vissa delar av desamma samt efter överenskommelse med de intresserade regeringarna utföra alla uppgifter, som stå i samband med de tyska skadeståndsbetalningarna och de därmed förknippade internationella kapitalöverföringarna.

Enligt stadgarna skola riktlinjerna för bankens verksamhet stå i överensstämmelse med vederbörande länders centralbankspolitik och av banken ifrågasatta affärer i de särskilda länderna få icke utföras, om landets centralbank inlägger förbud däremot.

Banken skall hava sitt säte i Basel.

Dess aktiekapital skall utgöra femhundra miljoner schweiziska

guldfrancs, fördelat i tvåhundra tusen aktier å två tusen femhundra francs.

Teckningen av aktiekapitalet är garanterad av centralbankerna i Belgien, England, Frankrike, Tyskland, Italien och Japan samt av bankinstitut i New York och Chicago. Banken kan börja sin verksamhet, när minst etthundratolvtusen aktier tecknats. Inom två år efter det banken börjat sin verksamhet skall den återstående delen av aktiekapitalet utbjudas till teckning. Denna del kan erbjudas centralbankerna eller andra banker i sådana länder, som icke deltagit i den ursprungliga teckningen. Varje land äger därvid teckna högst 8.000 aktier eller 20 miljoner schweiziska francs. Vid teckningen skola endast 25 % av det tecknade beloppet inbetalas. Styrelsen kan emellertid fordra inbetalning av återstående belopp i en eller flera poster efter en uppsägningstid av tre månader. Aktierna kunna överlätas, men styrelsen kan utan angivande av skäl vägra godkännande därav. Utan vederbörande centralbanks medgivande får styrelsen icke godkänna dylik överlåtelse. Alla aktier åtnjuta samma rätt i bankens tillgångar och vinster. Aktieägares ansvar är begränsat till aktiens nominella belopp. Aktieinnehav berättigar i och för sig icke till rösträtt vid eller deltagande i bankens generalförsamling. Nämda rättigheter tillkomma endast centralbanken i det land, där aktier tecknats.

Beträffande bankens styrelse gälla i huvudsak följande bestämmelser. Styrelsen skall bestå dels av cheferna för de centralbanker, som utgöra bankens stiftare, eller deras ersättare, dels av sju representanter för finans, industri och handel, vilka utses av nämnda centralbankschefer, vilka därvid var och en utse en sin landsman, dels, så länge Tysklands betalningsskyldighet fortfar, av ytterligare en fransk och en tysk representant, dels slutligen av högst nio personer tillhörande sådana länder, som icke deltagit i bankens stiftande. Dessa ledamöter utses av styrelsen bland de personer, som föreslagits av centralbankscheferna i sistnämnda länder. Varje centralbankschef kan föreslå fyra personer, däribland sig själv. Av de föreslagna skola två representera finans och två industri eller handel.

Sedan viss avsättning skett till den s.k. lagliga reservfonden, äro aktieägarna berättigade till 6 % ackumulativ utdelning samt under viss förutsättning till ytterligare utdelning.

Vårt land har hittills icke underlåtit att deltaga i det internationella samarbetet på det finansiella området. Ökningen av våra eko-

nomiska intressen i utlandet och våra för varje år allt livligare finansiella förbindelser med främmande länder utgöra anledning för oss att icke ställa oss avböjande till ett förslag att ytterligare utveckla detta samarbete genom att teckna aktier i den internationella banken.

Teckning av aktier är visserligen icke ett villkor för förbindelser med den internationella banken, men det är uppenbart, att riksbankens ställning än eljest. Genom aktieteckning skulle vårt land erhålla i egenskap av aktieägare skulle komma i en gynnsammare möjlighet att bliva representerat i bankens styrelse, varigenom tillfälle skulle beredas till ett närmare deltagande i samarbetet mellan centralbankerna, bland vars arbetsuppgifter frågan om en stabilisering av guldvärdet särskilt framträder.

Praktiskt sett synes enligt fullmäktiges mening någon nämnvärd risk icke vara förenad med en aktieteckning. Sammansättningen av bankens styrelse utgör i sin mån en garanti härför. En tillfredsställande avkastning å bankens kapital synes också vara säkerställd därigenom, att banken enligt avtal i samband med skadeståndsbetalningarna kommer att disponera betydande räntefria insättningar samt vara berättigad att uppbära viss provision å de av Tyskland erlagda likviderna, varigenom den kommer att tillföras avsevärda inkomster.

Enligt vad fullmäktige i dagarna inhämtat, torde inbjudan till riksbanken angående aktieteckning sannolikt icke vara att förvänta förrän efter riksdagens avslutande. Storleken av det belopp, som kan komma att erbjudas riksbanken, torde icke heller bliva bestämt vid en sådan tidpunkt, att förslag om aktieteckning med angivande av nämnda belopp kan föreläggas riksdagen.

Såsom förut nämnts, är en centralbank, som icke tillhör den internationella bankens stiftare, berättigad att teckna aktier å högst nominellt tjugu miljoner schweiziska francs. För riksbankens vidkommande torde det dock sannolikt icke bliva fråga om att teckna maximibeloppet. Till jämförelse må nämnas, att man i Schweiz räknar med en aktieteckning av nominellt 7,3 miljoner schweiziska francs, och riksbanken torde icke komma att erbjudas teckning av större belopp än som erbjudes Schweiz. Av det tecknade beloppet skola, enligt vad redan berörts, endast 25 % inbetalas vid tecknandet.

Gällande lag för riksbanken stadgar i § 22, att riksbanken ej må deltaga i eller driva annan rörelse än den, som i lagen är riksbanken uttryckligen medgiven. Någon bestämmelse om rätt för riksbanken att för-

värva aktier finnes icke intagen i lagen.

För ett förvärvande av aktier i den internationella banken erfordras sålunda antingen viss ändring av riksbankslagen eller ock att Eders Kungl. Maj:t och riksdagen medgiva, att riksbanken utan hinder av bestämmelserna i gällande riksbankslag äger att förvärva ifrågavarande aktier. Med hänsyn därtill, att förevarande aktieförvärv utgör ett undantagsfall, synes enligt fullmäktiges mening den sistnämnda utvägen vara att föredraga.

Med åberopande av vad sålunda anförts få fullmäktige hemställa, att Eders Kungl. Maj:t ville vidtaga de åtgärder, som för ifrågavarande ändamål må anses erforderliga.

./. De för den internationella banken antagna stadgarna m.m. bifogas i tysk och fransk text.

Med undersåtlig vördnad:

Adolf af Jochnick

Ivar Rooth

Emil Kristensson

A. Amnér

Ludvig Widell

Martin Fehr

J.G. Roth

/Carl Törnebladh

Stockholm den 27 mars 1930.